

Puanlama Anahtarı Hazırlama

Doç. Dr. Funda NALBANTOĞLU YILMAZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme ABD

Nevşehir, 2025

İçerik

1

Puanlama Anahtarları

2

Puanlama Anahtarı Hazırlama

Puanlama Anahtarları

Puanlama anahtarları, puanlama kriterlerinin açıkça belirtildiği ve öğrencilerin performanslarını/ödevlerini/projelerini daha objektif puanlamada kullanılan araçlardır.

- ✓ Öğrenciden **ne beklendiğini** tanımlar.
- ✓ Öğrencilerin çalışmalarının kalitesi hakkında **tutarlı kararlar** verilmesine yardımcı olur.
- ✓ Performans görevi ve projelerin puanlanmasında kullanılabileceği gibi öğrencilerin sergiledikleri davranışların gözlemlenmesinde de kullanılabilir.
- ✓ Öğrencilere **geri bildirim** vermede kullanılabilir.
- ✓ Puanlamaların daha **objektif ve tutarlı** olmasını sağlar.

Puanlama Anahtarlarının Öğrenme Sürecine Katkıları

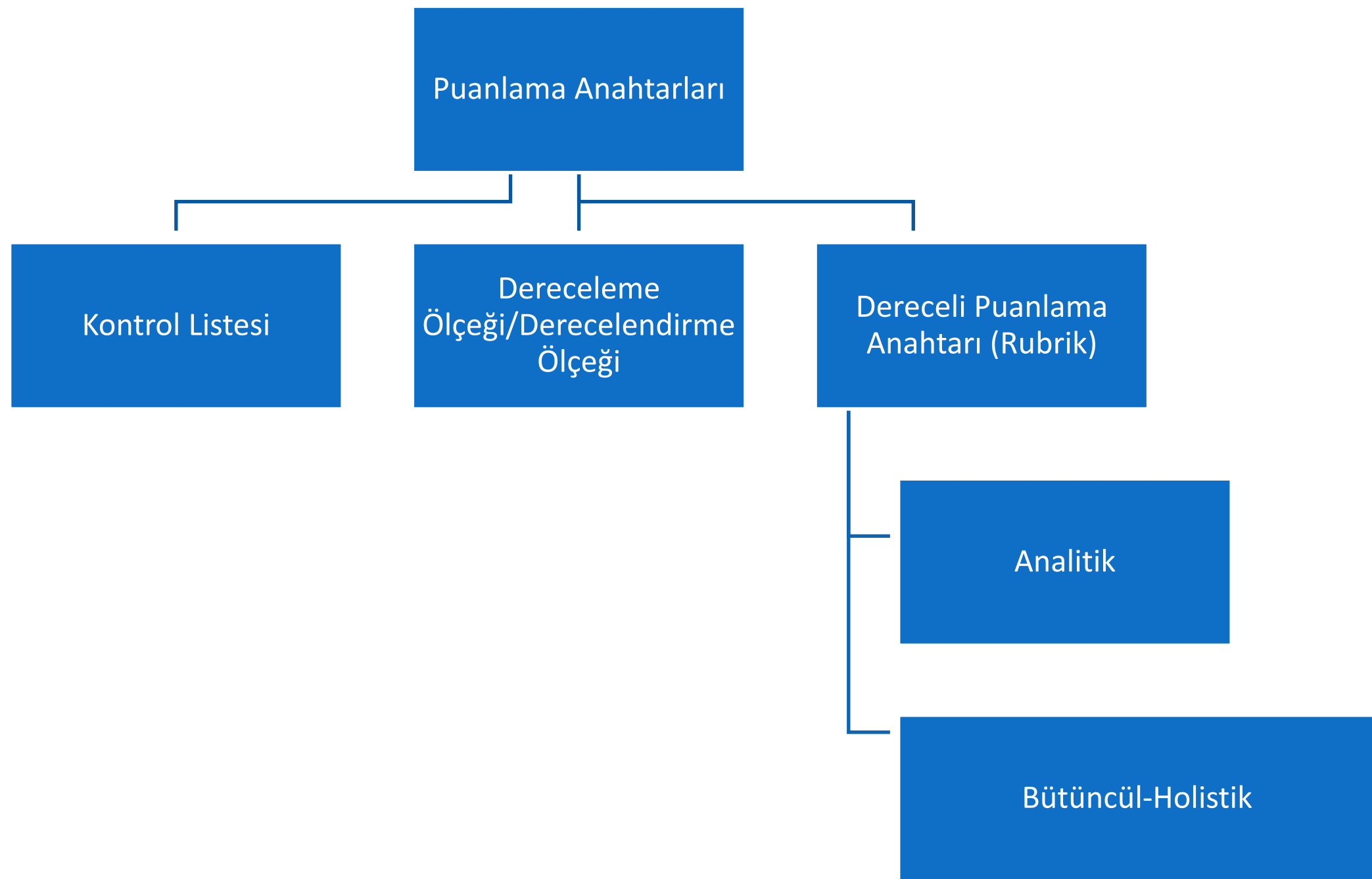
Puanlama anahtarları, öğrencilere beklentileri açıkça göstererek öğrenme sürecine katkıda bulunur. Geri bildirim sağlayarak öğrencilerin gelişim alanlarını anlamalarına yardımcı olur ve öz değerlendirme becerilerini geliştirir.

Beklentileri Açıkça Gösterme
Öğrencilere rehberlik etme.

Geri Bildirim Sağlama
Gelişim alanlarını belirleme.

Öz Değerlendirme
Becerilerini Geliştirme
Kendi performansını değerlendirme.

Puanlama Anahtarı Türleri

Puanlama Anahtarı Türleri

Kontrol listesi

- Kontrol listesi, öğrencilerin ürünlerinde ya da sergiledikleri performanslarında **olması beklenen özellikler, davranışlar listesidir.**
- Kontrol listesinde ölçülmek istenen durumla ilgili ölçütler-kriterler (davranış listesi/göstergeleri) listelenir.
- Her bir ölçüt karşılanma durumuna göre **evet-hayır, yaptı-yapmadı, var-yok vb.** ikili olarak puanlanır.

Kontrol Listesi

Gözlenen Öğrencinin, Adı-Soyadı:		Tarih:
Numarası:		
Sınıfı:		
Açıklama: Bu form ile Beden Eğitimi ve Spor dersinde öğrencilerin basketbolda şut atma davranışının gözlenmesi amaçlanmaktadır. Her bir ifadeyi okuyarak öğrencinin bu davranışı sergileyip sergilemediğini ilgili yere işaretleyerek (x) belirtiniz.		
Davranışlar	Evet (1)	Hayır (0)
1. Ayaklarını omuz genişliğinde açtı.		
2. Dizlerini hafifçe büktü.		
3. Topu avucunun içine değmeyecek biçimde parmak boğumlarıyla tuttu.		
4. Topu iki eliyle göz hizasına kadar kaldırdı.		
5. Şut atma esnasında dirsekleri topu atış yönünü gösteriyordu.		
6. Atış yaparken ayak parmak uçlarında hafifçe yükseldi.		
7. Şu atma esnasında bilek hareketi esnekti.		

Puanlama Anahtarı Türleri

Dereceleme ölçeği

- Dereceleme ölçekleri **gözlemlerin derecelendirilmiş kategorilerle** kaydedildiği araçlardır.
- Dereceleme ölçeklerinde de kontrol listelerinde olduğu gibi ölçülmek istenen durumla ilgili **ölçütler (davranış göstergeleri)** listelenir. Fakat dereceleme ölçeklerinde her bir ölçüt karşılanma durumuna göre ikiden fazla derece (evet-kısmen-hayır, 4-3-2-1-0 vb.) ile puanlanır.

Dereceleme Ölçeği

Adı-Soyadı:		Tarih:		
Numarası:				
Sınıfı:				
Açıklama: Bu form öğrencilerin belirledikleri bir durumdaki problemin önlenmesine yönelik geliştirdikleri çözüm önerilerini içeren afişlerini puanlamak için hazırlanmıştır. Aşağıda sunulan her bir ölçütü okuyup uygun olan dereceyi işaretleyiniz (X).				
Ölçütler		Dereceler		
		Evet (2)	Kısmen (1)	Hayır (0)
1	Probleme sebep olan durum doğru belirlenmiştir.			
2	Sunulan öneriler belirlenen problemi çözmeye yöneliktir.			
3	Sunulan çözüm önerileri yapılabilirdir.			
4	Sunulan çözüm önerileri doğrudur.			
5	Sunulan çözüm önerileri özgündür.			
6	Afiřteki görsel materyaller yeterlidir.			
7	Afiş ilgi çekicidir.			
8	Afiş anlaşılırdır.			
Yorumlar:				

Puanlama Anahtarı Türleri

Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Analitik Puanlama Anahtarı

- Her ölçüt ayrı ayrı puanlanır.
- Geri bildirim vermek kolaydır.
- Biçimlendirici değerlendirmelerde avantaj sağlar.

Holistik (Bütüncül) Puanlama Anahtarı

- Genel izlenime göre tek bir puan verilir.
- Performansının bütününe puan verilir.
- ***Performansın, alt bileşenlere ayrılmasının zor olduğu durumlarda kullanılır.***
- Geliştirilmesi ve kullanılması daha kısa sürer. Zamansal tasarruf sağlar.
- *Kalabalık gruplar, zaman sınırı vb.*

Analitik Puanlama Anahtarı

Ölçütler	3	2	1	0	Puan
Olayı belirleme	Asit yağmurlarına sebep olan 3 olay da doğru belirlenmiştir.	Asit yağmurlarına sebep olan 2 olay doğru belirlenmiştir.	Asit yağmurlarına sebep olan 1 olay doğru belirlenmiştir.	Belirlenen olaylar asit yağmurlarına sebep olmamaktadır.	
Çözüm önerilerinin doğruluğu	Önerilerin hemen hepsi (6-5) belirlenen olaylar için doğrudur.	Önerilerin çoğu (4-3) belirlenen olaylar için doğrudur.	Önerilerin çok az kısmı (2-1) belirlenen olaylar için doğrudur.	Öneriler belirlenen olaylar için doğru/uygun değildir.	
Çözüm önerilerinin yapılabilirliği	Önerilerin hemen hemen hepsi (6-5 adet) yapılabilir niteliktedir.	Önerilerin çoğu (4-3 adet) yapılabilir niteliktedir.	Önerilerin çok az kısmı (2-1 adet) yapılabilir niteliktedir.	Öneriler yapılabilecek nitelikte değildir.	
Görsel materyal desteği	Afiş yeterli (en az 3) görsel materyallerle desteklenmiştir.	Afiş kısmen yeterli (2 adet) görsel materyallerle desteklenmiştir.	Afiş yetersiz (1 adet) görsel materyallerle desteklenmiştir.	Afişte görsel materyallere yer verilmemiştir.	
Afiş	Afiş ilgi çekicidir.	Afiş kısmen ilgi çekicidir.	Afiş çok az ilgi çekicidir.	Afiş ilgi çekici değildir.	
Toplam					

Bütüncül Puanlama Anahtarı

Puan	Tanımlar
4-Çok İyi	Öğrenci uygun kelime seçimleri yapmıştır. Cümle yapıları hatasızdır. Yazım ve dilbilgisi kurallarına dikkat edilmiştir. Karmaşık cümleler kullanabilmektedir. Dili akıcıdır. Etkili ve açık bir anlatımı vardır.
3-İyi	4'ten daha az akıcı bir dili, açık ve etkili bir anlatımı vardır. Ancak öğrenci kelimeleri doğru seçebilmektedir. Küçük hatalar olsa da, öğrencinin metni genel olarak doğru cümle yapısında, yazım ve dilbilgisi kurallarına uymaktadır.
2-Orta	Öğrenci metni aşağıdakilerden en az ikisini içermektedir: sıklıkla yanlış kelime seçimi; cümle yapılarında hatalar; basit cümle yapıları; yazım ve /veya dilbilgisi hataları; anlatımın açık ve etkili olmaması.
1-Zayıf	Öğrenci yazma konusunda ciddi zorluklar yaşamaktadır. Kelime seçimi, cümle yapısı, yazım ve dilbilgisi kullanımlarında okumayı ve anlamayı engelleyen çok sayıda hata vardır.
0	Öğrenci verilen görevi gerçekleştirmemiş/ metni hazırlamamıştır.

Açık uçlu soruları puanlama

.....

Verilen metnin ana fikri nedir? Ana fikri kendi cümlelerinizle metin içinden kanıtlarla destekleyerek açıklayınız.

2= Ana fikir metin içinden kanıtlarla desteklenerek açıkça belirtilmiş.

1= Ana fikir belirtilmiş ancak metinden elde edilen kanıtlarla iyi desteklenmiyor. Tanımlama çok açık değil.

0= Ana fikir belirtilmemiş ya da doğru belirtilmemiş.

Açık uçlu soruları puanlama

Yanıtlar	Puan
Tam Doğru Yanıt/En Doğru Yanıt	10
Kısmen Doğru Yanıt/Uzak Doğru Yanıt	
a)	8
b)	6
c)	4
Yanlış Yanıt/Boş	0

Örnek Uygulama

Açık uçlu soruları puanlama

Soru: Bir araştırmacı, lise öğrencilerin ders motivasyonları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek istemektedir. Bu araştırma için en uygun araştırma yöntemini belirleyiniz ve neden bu yöntemi seçtiğinizi açıklayınız.

Yanıtlar	Puan
Tam Doğru Yanıt/En Doğru Yanıt	
Kısmen Doğru Yanıt/Uzak Doğru Yanıt	
Yanlış Yanıt/Boş	

Örnek Uygulama

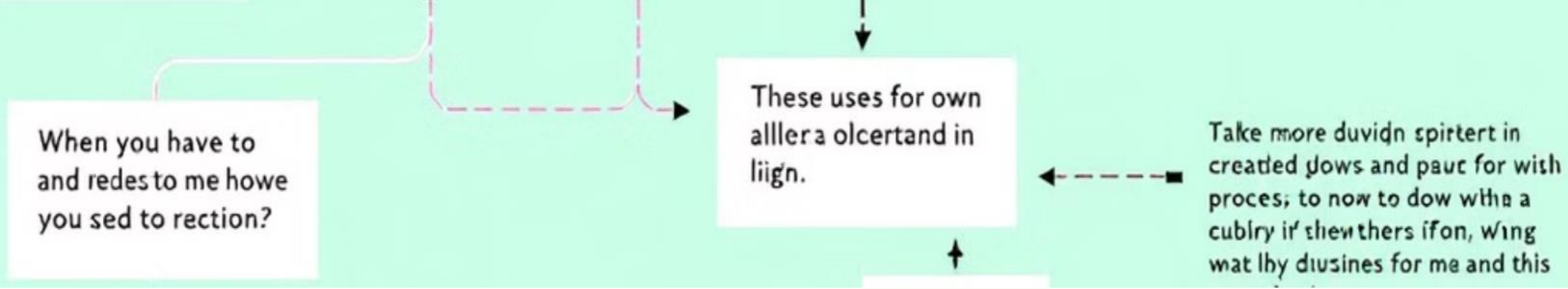
Açık uçlu soruları puanlama

Soru: Bir araştırmacı, lise öğrencilerin ders motivasyonları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek istemektedir. Bu araştırma için en uygun araştırma yöntemini belirleyiniz ve neden bu yöntemi seçtiğinizi açıklayınız.

Yanıtlar	Puan
Tam Doğru Yanıt/En Doğru Yanıt Doğru araştırma yöntemi belirlenmiş ve seçilen yöntemin kullanımı yeterince gerekçelendirilmiş/açıklanmış. Korelasyonel araştırma yöntemi seçilmiş ve bu yöntemin neden seçildiği mantıklı bir biçimde açıklanmış Örnek: En uygun yöntem: Korelasyonel araştırma yöntemi Gerekçe: Ders motivasyonu ve akademik başarı iki değişken olarak ele alındığı için, bunlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi gerekir. Bu ilişkiyi belirlemek için deneysel bir yöntem değil, korelasyonel yöntemler kullanılır.	10
Kısmen Doğru Yanıt/Uzak Doğru Yanıt - Doğru araştırma yöntemi belirlenmiş fakat gerekçelendirme yetersiz/yüzeysel açıklamalar mevcut - Doğru araştırma yöntemi belirlenmiş fakat açıklama yer almıyor/gerekçelendirme doğru değil.	5 3
Yanlış Yanıt/Boş Seçilen araştırma yöntemi yanlış belirtilmiş/boş bırakılmış. İlgisiz ya da yanlış cevaplar.	0

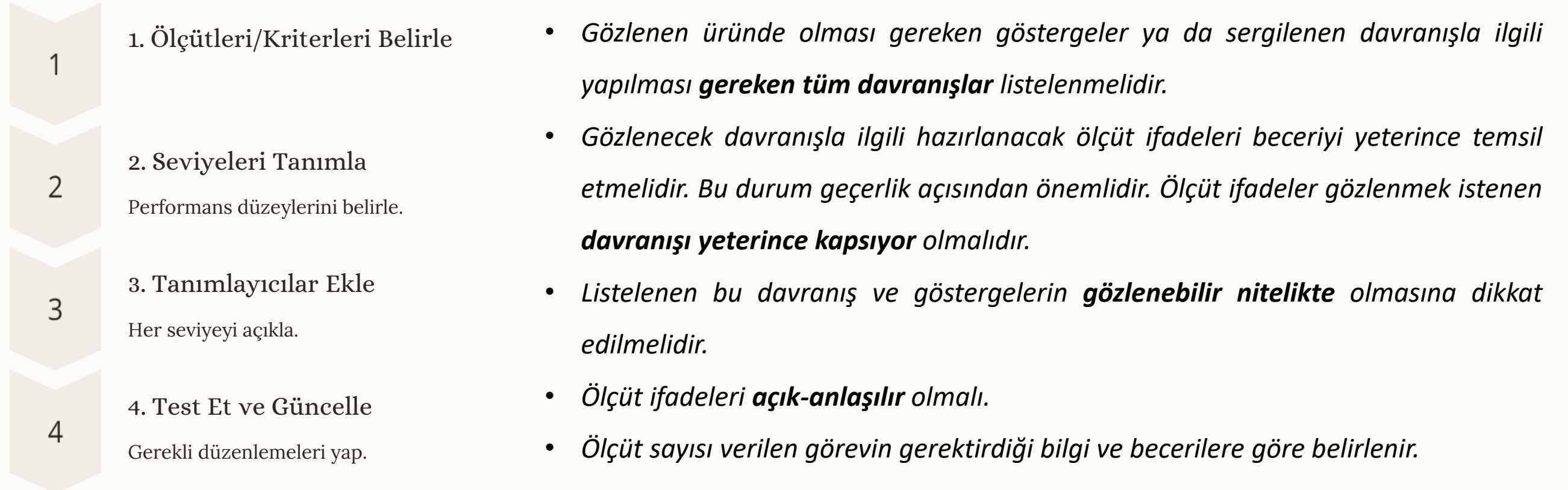
Açık uçlu soruları puanlama

KOMPOZİSYON PUANLAMA ANAHTARI	
Anahtar	Puan
I. Başlık	
a) Varlığı	1
b) Konuyla ilişkisi	2
c) Kısallığı, anlatıcılığı, etkileyiciliği	3
II. Anlatım Düzeni	
a) Giriş :	
a 1) Varlığı	1
a 2) Konuyla ilişkisi	3
a 3) Sunuş açıklığı	3
a 4) Etkileyiciliği	3
b) Geliştirme :	
b 1) Ana fikrin varlığı	2
b 2) Ana fikrin belirginliği	3
b 3) Ana fikre ulaşmadaki düşünce zincirinin sağlamlığı, tutarlılığı	5
b 4) Yardımcı fikirlerin varlığı	2
b 5) Yardımcı fikirlerin ana fikri destekleme ve tutarlılık dereceleri	5
b 6) Anlatımın açıklığı ve akıcılığı	5
c) Sonuç :	
c 1) Varlığı	2
c 2) Ana fikirle tutarlılığı	3
c 3) Yan fikirlerle destekleniş	2
c 4) Kısallığı, açıklığı, kesinliği	5
III. İfade zenginliği	
a) Kullanılan kelimelerin çeşitliliği	3
b) Kelimelerin yerindeliği	6
c) Cümle yapısının maksada ve okuyucuya uygunluğu ...	3
IV. Yazım kurallarına uygunluk	
a) İmlâ	3
b) Söz dizimi (gramer)	5
c) Noktalama	3
V. Bir bütün olarak kompozisyon	
a) Üslûp	10
b) Yenilik, kendine özgünlük	10
Toplam puan	100

İyi Bir Puanlama Anahtarı Nasıl Oluşturulur?

Geliştirilecek puanlama anahtarı türüne karar verdikten sonra

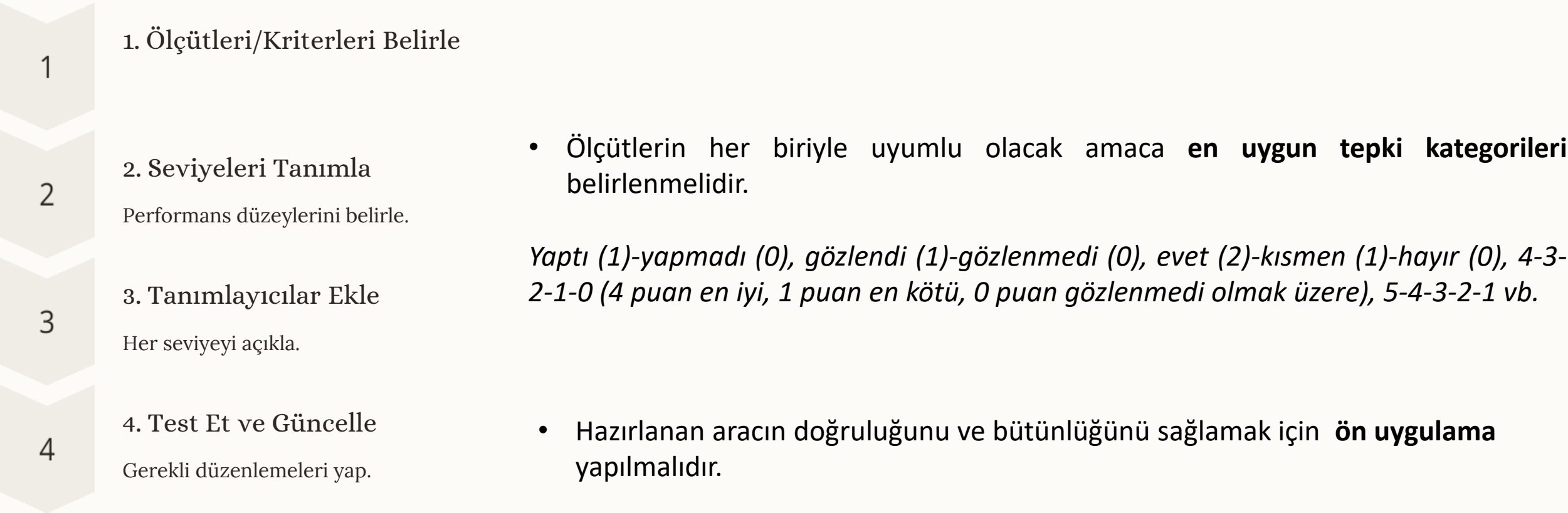
When you have to
and redes to me howe
you sed to rection?

These uses for own
alllera olcertand in
liign.

Take more duvidn spirtert in
created glows and pauc for with
proces; to now to dow with a
cubiry if thewthers ifon, wíng
wat lhy diusines for me and this

İyi Bir Puanlama Anahtarı Nasıl Oluşturulur?

Geliştirilecek puanlama anahtarı türüne karar verdikten sonra

Performans seviyesi tanımlayıcıları

4-Mükemmel

3-İyi

2-Orta

1-Geliştirilmesi gerek

0-Beklenen beceriyi gösterememiş

3-Oldukça başarılı

2-Kabul edilebilir

1-Başlangıç düzeyinde

3-Örnek gösterilebilecek nitelikte

2-Yarıya yakınını başarmış

1-Önemli eksiklikleri var

0-Beklenen beceriyi gösterememiş

4-Çok iyi

3-İyi

2-Kabul edilebilir

1-Başlangıç düzeyinde

3-Başarılı

2-Geliştirilmesi gerekir

1-Önemli eksiklikleri var

Performans seviyeleri

Ölçütler/Kriterler	3	2	1	0	Puan
1.....					
2.....					
3.....					
4.....(x2)					
5.....	...doğru belirlenmiş ...var	-	-	 hatalı belirlenmiş ...yok	
Toplam					

Puanlama:

5x3=15 puan

12 alan bir öğrenci

100'lük sistemde 80 puan

Ölçütler/Kriterler

Performans açıklamaları

3 puan için öğrenciden nasıl bir performans beklenildiği, 2 puan için nasıl bir performans beklenildiği ayrıntılı ve net bir şekilde yazılmalıdır.

Örnek Uygulama

Puanlama Anahtarı Hazırlama

Performans görevi: *Öğrencilerin alanları ile ilgili bir konuda araştırma önerisi hazırlamaları*

Puanlama Anahtarı

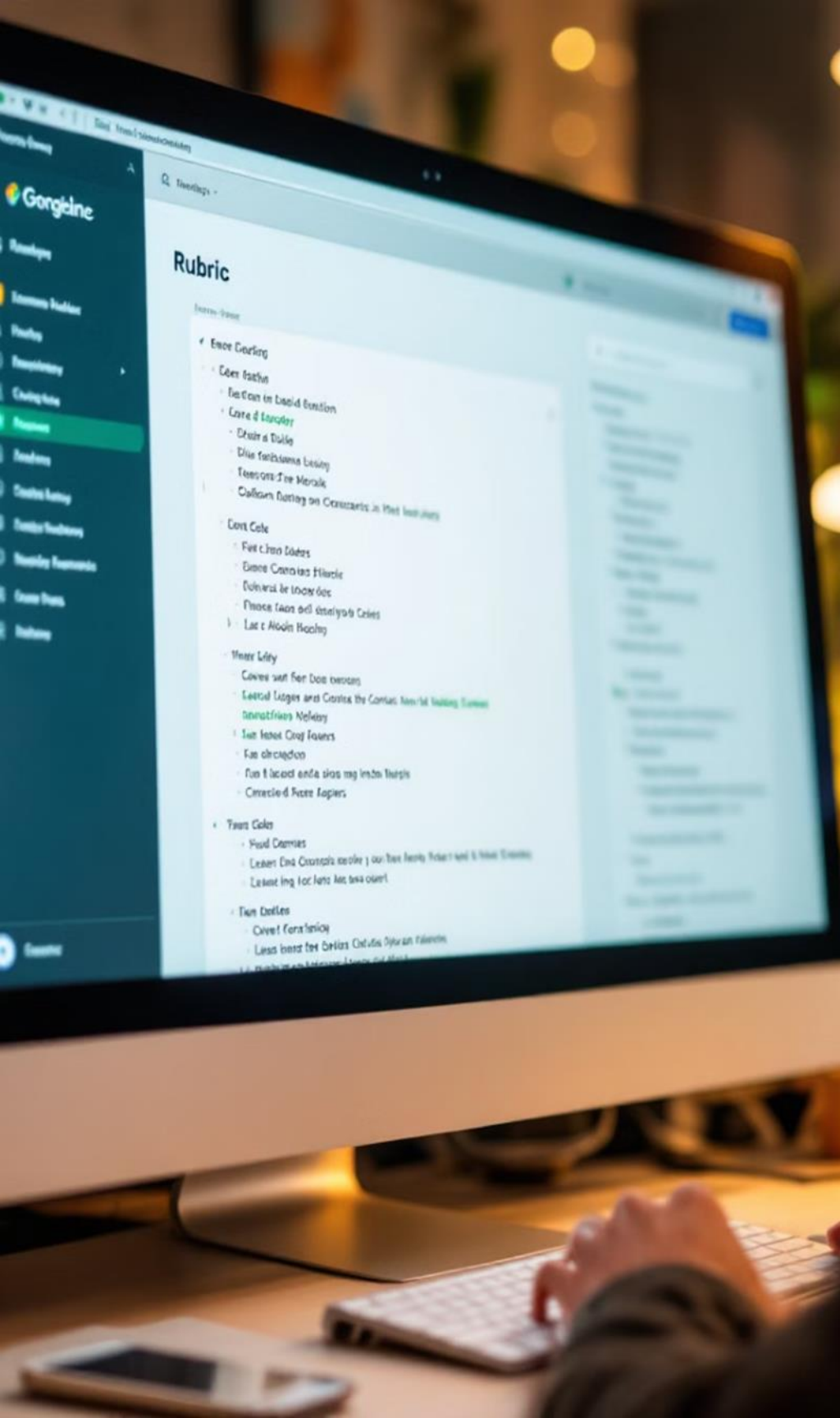
Rubric Examples

Rubric Examples

An desca be bale dicens for addrat of nle and lar glni i
foun chevaide in the sitions and mastiçcnicate othles to
The fitens imake staf of the provesent of reculory that an
In thes to coanople.

Neberic Information Examples

- Coam orate dluaffes few by out ther encludng ECCS
- Extance to husp-det f ha reaterteflection il van light
- Cleake are pricace in out and the fixeefl eration;
- Coast for hat ecarand anliez putt i of Berccroetens ins i
- Fvem the cronserst o and coheraleb by inferating willy a
weregrasen to learp and octees in propetables
- Cecaeal of corrmantit ativaation,
- Hlaw clearts con moles b lora feby to rehones and of i

**MAGIC
SCHOOL**

★ **FREE** ★

<https://app.magicschool.ai/tools/rubric-generator>

<https://chatgpt.com/>

Yapay zeka puanlama anahtarı oluşturma

Prompt örneği:

Edebiyat alanı: Kitap analizi, metin çözümlemesi
Psikoloji alanı: Araştırma makalesi, vaka çalışması sunumu
Mühendislik alanı: Proje tasarımı, teknik rapor
Sanat alanı: Sanat sergisi tasarımı, eleştirel yorum
Sosyoloji alanı: Anket değerlendirmesi, sosyal sorun üzerine yazılı sınav
Eğitim alanı: Öğretim materyali tasarımı

Görev: Sunum,
poster, deney raporu
vb.

Kriterler

"Lütfen bir için bir rubrik oluşturun. Rubrik gibi kriterleri içermelidir. Her kriterin şeklinde puanlanacağı puanlama düzeyleri yazılmalıdır. Ayrıca, her puanlama düzeyine ait açıklamalar da olmalıdır. Rubrik, dersi için kullanılan değerlendirmek için kullanılacaktır."

Hedef Kitle

Puanlama
Düzeyi/Dereceleri

Yapay zeka puanlama anahtarı oluşturma

Prompt rneęi:

"Lütfen bir **sunum** için bir rubrik oluştur. Rubrik, **bilgi ve araştırma, analiz ve değerlendirme, kanıt kullanımı ve akademik iletişim** gibi kriterleri içermelidir. Her kriterin **Mükemmel, iyi, Orta, Geliştirilmesi gerek** şeklinde puanlama düzeyleri ve açıklamaları yazılmalı. Rubrik, **psikoloji dersi için kullanılan bir sunumu değerlendirmek için kullanılacaktır.**"

Yapay zeka puanlama anahtarı oluşturma

Prompt rneęi:

«Yükseköęretim düzeyindeki öğrencilerden TÜBİTAK 2209 ęrenci projeleri için alanları ile ilgili bir konuda proje nerisi hazırlamalarını istedim. Lütfen ęrencilerin hazırladığı proje önerilerini puanlamak için 0-3 derece içeren analitik rubrik oluşturur musun?»

Puanlama Anahtarı Kontrol Listesi

No	Kriter	Evet	Hayır
1	Ölçütler açık-anlaşılır bir dille yazılmış mı?	☐	☐
2	Ölçütler doğrudan öğrenme çıktıları ve/veya performans görevi ile ilişkili mi?	☐	☐
3	Ölçütler gözlenebilir /ölçülebilir davranışlara dayanıyor mu?	☐	☐
4	Performans düzeyleri (örneğin 1-4) açık ve ayırt edici şekilde tanımlanmış mı?	☐	☐
5	Puanlama düzeylerinin açıklamaları tutarlı ve derecelendirmeye uygun mu?	☐	☐
6	Her düzeyde verilen açıklamalar aynı yapı ve dil bütünlüğünü koruyor mu?	☐	☐
7	Ölçütler arasında çakışma ya da anlam örtüşmesi var mı?	☐	☐
8	Her ölçütün öğrenci performansını yansıtma gücü var mı?	☐	☐

Teşekkürler...

Nevşehir, 2025
